

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський обласний комунальний інститут
післядипломної педагогічної освіти
Кременецький ботанічний сад
Кременецька обласна гуманітарна педагогічна академія ім. Т. Шевченка
Представництво ОеАД (Австрійської служби академічного обміну) у Львові
Університет Природничий в Любліні (Польща)
Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка
Вінницький національний аграрний університет
Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління
Національний лісотехнічний університет України (м. Львів)
Навчально-науковий інститут лісового і садово-паркового господарства НУБіП
України

**ІНТРОДУКЦІЯ РОСЛИН НА ВОЛИНО-ПОДІЛЛІ: НАУКА, ОСВІТА,
МИСТЕЦТВО ФОРМУВАННЯ ЛАНДШАФТУ, ВИРОБНИЦТВО**

Матеріали

міжнародної науково-практичної конференції
(17-18 травня 2018 р., Тернопіль)

Тернопіль

2018

УДК 581(477)
ББК 581.68
І-73

Редакційна колегія:

В. М. Черняк, доктор біологічних наук, професор, (відповідальний редактор)
О. М. Петровський, кандидат істор.н., доцент, (голова орг комітету)
В. П. Кучерявий, доктор сільськогосподарських наук, професор
С. І. Кузнецов, доктор біологічних наук, професор
І. М. Вітенко, кандидат геогр.наук, доцент
Анджей Возняк, доктор габілітований, професор
М. І. Сорока, доктор біологічних наук, професор
Г. Г. Гриник, доктор сільськогосподарських наук, професор
М. М. Барановський, доктор сільськогосподарських наук, професор
Г. Т. Гревцова, доктор біологічних наук, професор
М. М. Барна, доктор біологічних наук, професор
В. П. Патица, доктор біологічних наук, професор, академік НААН
С. В. Пида, доктор сільськогосподарських наук, професор
В. М. Прокопчук, кандидат біологічних наук, доцент
А. М. Ліснічук, кандидат біологічних наук, старший науковий співробітник
Н. І. Цицюра, кандидат біологічних наук, доцент
Л. П. Казімірова, кандидат біологічних наук, доцент
В. П. Коломійчук, кандидат біологічних наук, доцент

Затверджено до друку

Науково-методичною радою Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти (протокол № 3 від 25 квітня 2018 р.)

Макет та коп'ютерна верстка: *О.Р. Олексюк, Г.І. Смерека*

Інтродукція рослин на Волино-Поділлі: наука, освіта, мистецтво формування ландшафту, виробництво: матеріали Міжнародної наук.-практ. конф., (Тернопіль, 17-18 травня, 2018 р.) [ред.кол. : В.Черняк (відп.ред.) та ін.] ; Тернопільський ОКІППО. – Тернопіль: Вид. центр ТОКІППО, 2018 –314 с.

ISBN

У матеріалах збірника розкриті історичні аспекти інтродукції рослин на Волино-Поділлі, сучасний стан осередків культивування рослин, озеленення населених місць, збереження рослин в умовах *ex situ*, *in situ*, *in vivo*, екології та охорони природних екосистем, освітні аспекти облаштування культурних ландшафтів.

Тези надруковані з максимальним збереженням авторської редакції

© Автори тез і статей

СУЧАСНИЙ СТАН ОСЕРЕДКІВ КУЛЬТИВУВАННЯ РОСЛИН. ОЗЕЛЕНЕННЯ НАСЕЛЕНИХ МІСЦЬ

з тріщинами у корі, з кривою вершиною, але більшість у доброму вигляді. Хвойні взагалі прикрашають будь-яку територію.

За старою дорогою, що потребує реконструкції, ближче до схилів яру знаходиться зона вікових дубів та в'язів. На території також багато клену ясенелистого, засохлої аличі, старих груш. Але дерева в'язів (*Ulmus laevis* Pall., *Ulmus glabra* Huds.), клену-явору (*Acer pseudoplatanus* L.), туї західної (*Thuja occidentalis* L.) та дубу звичайного (*Quercus robur* L.) мають різний вік та різне становище. Вікові дуби-патріархи та старі в'язи знаходяться в різному стані. Деякі старі в'язи засохли, деякі знаходяться в гарному стані не дивлячись на вік. Більшість в'язів мають висоту від 18 до 20 м. Більшу частину цієї території займають дуби-велетні, хоча їх усього 8 штук. Висота та діаметр крони дубів-патріархів сягає близько 20 метрів, а діаметр стволів – від 0,8 до 1,2 м. Але стан їх такий, що потребує проведення санітарно-лікувальних заходів. Деякі дуби мають сухі великі гілки, тріщини в корі та дупла. Дереву клену-явору, туї західної та дубу звичайного в яру схильні до всихання верхівки та великих гілок. Проте рослини клену татарського, які добре ростуть в тіні, сформували гарні кущі-букети в яровій частини мису та добре укріплюють його схили.

З метою санітарного оздоровлення території були проведені відповідні рубки. Під рубки потрапило близько 180 дерев та кущів, з яких біля 100 дерев клену ясенелистого, 24 – засохлі ялини, 24 – засохлі в'язи, 20 старих напівсухих плодкових та 12 сухих та аварійних тополь, туй, кленів.

Висновки:

1. Для популяризації вітчизняної історичної та культурної спадщини пропонуємо створення мережі історичних садів на території НБС.

2. Окрім ремонту старої дороги слід також провести мережу супутніх доріг для з'єднання історичних садів єдиним маршрутом.

3. В історичному саду „Красний двір” на верхньому плато мису Чайка” вздовж дорожньої мережі пропонується встановити додаткові оборонні споруди у вигляді оборонної стіни часів Київської Русі.

4. В історичному саду „Трипільська культура” на території нижче верхньої частини мису пропонується встановити майданчики зі скульптурними композиціями на тему „Трипільської культури”. Скульптури повинні бути не менш людського зросту.

5. Для поліпшення стану насаджень слід збільшити кількість шпилькових рослин на території історичних садів.

Список літератури:

1. Мовчан І.І. Археологічні дослідження на Видубичах // Стародавній Київ: Наук. думка, 1975. – С. 80–106.

УДК 58.006 (477.43)

Казімірова Л.П. кандидат біологічних наук, доцент кафедри екології
Хмельницький національний університет

СУЧАСНИЙ СТАН ОСЕРЕДКІВ КУЛЬТИВУВАННЯ РОСЛИН. ОЗЕЛЕНЕННЯ НАСЕЛЕНИХ МІСЦЬ

E-mail: L_kazimirova@ukr.net

РОЛЬ БОТАНІЧНОГО САДУ ХМЕЛЬНИЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ В ІНТРОДУКЦІЇ РОСЛИН У ЦЕНТРАЛЬНОМУ ПОДІЛЛІ

Анотація. Підведено підсумки інтродукції дендрофлори в Ботанічному саду Хмельницького національного університету. Здійснено систематичний, географічний аналіз культивованої дендрофлори.

Ключові слова: ботанічний сад Хмельницького національного університету, інтродукція, дендрофлора, колекційний фонд, систематичний аналіз, географічний аналіз.

Важливим методом збереження біологічного різноманіття є інтродукція та акліматизація рослин, їх збереження в нових для них умовах. Це – одна з головних цілей створення мережі ботанічних садів і дендрологічних парків світу. На їх територіях культивуються представники різних ботаніко-географічних областей та природно-кліматичних зон.

Будь-який ботанічний сад, незалежно від його спеціалізації, є осередком інтродукції рослин. Обов'язковим атрибутом і предметом діяльності ботанічних садів є документовані колекції живих рослин, сформовані на науковій основі, що передбачає створення антропогенозалежної і керованої екосистеми з ознаками музею [1, 2].

Ботанічний сад Хмельницького національного забезпечує формування і збереження документованої колекції живих рослин, що використовується в навчальних, наукових, еколого-просвітницьких цілях, а також засобами колекційно-експозиційних ділянок створює на території університету високодекоративний ландшафтно-архітектурний ансамбль, що є важливою складовою навчально-виховного середовища.

Природні умови. Ботанічний сад Хмельницького національного університету знаходиться у південно-західній частині м. Хмельницького на 5,2 га території студентського містечка. Географічне розташування – 49°24'27" північної широти та 26°57'42" східної довготи. Територія ботанічного саду знаходиться на висоті над рівнем моря від 307,0 м до 330,0 м і розташована на схилах древньої балки, тальвегом якої тече невелика річка Немийка. Територія характеризується різноманітними формами рельєфу: тут є долина природного походження (площею близько 2,6 га), терасовані схили балки (12-30 °), круті уступи (місцями більше 50 °), рівнинні ділянки. Материнською породою ґрунтового покриву ботанічного саду є оглеєні суглинки, на які значний вплив мають ґрунтові води. Середньорічна температура повітря становить 7,1 °С вище нуля, найнижча вона у січні – 5,5 °С нижче нуля, найвища – у липні – 18,0 °С вище нуля. Протягом року у місті випадає 669 мм опадів, середня відносна вологість повітря – 79 % [3].

Створення саду. Історія створення Ботанічного саду Хмельницького національного університету бере початок 2002 року, коли Комплексною

СУЧАСНИЙ СТАН ОСЕРЕДКІВ КУЛЬТИВУВАННЯ РОСЛИН. ОЗЕЛЕНЕННЯ НАСЕЛЕНИХ МІСЦЬ

програмою розвитку навчального закладу було передбачено систему заходів з ландшафтного облаштування його території та створення ботанічного саду. На той час територія була не огорожена, мало місце самозахоплення землі університету.

У результаті консультацій ректорату (ректор – М.Є. Скиба) з професором Національного лісотехнічного університету України д. с.-г. н. В.П. Кучерявим було прийнято рішення про створення ботанічного саду як засобу ландшафтно-архітектурного облаштування території та розвитку навчально-наукової бази університету.

Хмельницьким філіалом інституту «Львівдипроводгосп» розроблено проект «Будівництво гідротехнічних споруд та проведення підготовчих робіт під закладку ботанічного саду на території Технологічного університету Поділля», а групою науковців кафедри ландшафтно-архітектури, садово-паркового господарства та урбоекології Національного лісотехнічного університету України розроблено «Проект ландшафтного облаштування території, озеленення і благоустрою університету».

2003 року розпочались будівельні та агротехнічні роботи: територію університету було огорожено (нині встановлено 1,6 км огорожі), розчищено водойми та річку, влаштовано дамби, містки, доріжково-стежкову мережу, створено систему поливу. За цей час було завезено 2,8 тис. м³ ґрунту, 88 м³ каменю різних фракцій та відсіву.

Над створенням ботанічного саду працювали субпідрядні організації, колективи відповідних структурних підрозділів адміністративно-господарської частини університету, студенти-волонтери.

Сьогодні роботи, пов'язані з функціонуванням ботанічного саду виконують фахівці кафедри екології (керівник – к. б. н., доцент Л.П. Казімірова), відповідні структурні підрозділи адміністративно-господарської частини університету, служба охорони. Організована і дає вагомі позитивні результати співпраця з студентським самоврядуванням та студентським профкомом університету, студентами-волонтерами.

Рішенням двадцять четвертої сесії Хмельницької обласної ради від 18.11.2009 р. № 20-24/2009 2,21 га території ботанічного саду включено до природно-заповідного фонду області як ботанічний сад місцевого значення.

Колекційно-експозиційні ділянки. У ботанічному саду створено колекційно-експозиційні ділянки Голонасінних та Покритонасінних рослин, Японський сад (Символічний, Долина знань, Країна Японія, Плин часу), Долина квітів, Розарій, Кам'яниста гірка, Сад студентської дружби, Сад студентського дозвілля, Сад єдності, Сад слави, Сад кульок, Версальський візерунок, Деканатський березовий гай, Подільська діброва «Болонський модуль», ділянка Раритетної фітобіоти Хмельниччини, ділянка першоцвітів Поділля, Сад папоротей, алея магнолій, ділянка Малого Полісся, ділянки багатолітників, стінки в'юнких рослин та ін.

Колекційний фонд. Станом на 1.01.2018 року колекційний фонд ботанічного саду складає 1160 таксонів в кількості близько 30 тис. рослин.

СУЧАСНИЙ СТАН ОСЕРЕДКІВ КУЛЬТИВУВАННЯ РОСЛИН. ОЗЕЛЕНЕННЯ НАСЕЛЕНИХ МІСЦЬ

Джерела формування колекцій такі: ботанічні сади та дендропарки України (Національний ботанічний сад ім. М.М. Гришка НАН України, Національний дендропарк «Софіївка» НАН України, Державний дендропарк «Олександрія» НАН України; ботанічні сади Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, Львівського національного університету імені Івана Франка, Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна, Київського національного університету ім. Тараса Шевченка, Національного лісотехнічного університету України, Національного університету біоресурсів і природокористування України, Дніпропетровського національного університету, Ужгородського національного університету, Подільського державного аграрно-технічного університету, а також Кременецький ботанічний сад Мінприроди України, Запорізький міський дитячий ботанічний сад); розсадники агробіостанцій Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка та Чернігівського державного педагогічного університету імені Тараса Шевченка; розсадники державних підприємств Хмельницького обласного управління лісового і мисливського господарства, в т.ч. дендропарк «Миньковецький» (Дунаєвецький район), і Волинського обласного управління лісового і мисливського господарства; комерційні придбання; насіння та посадковий матеріал з природної флори; приватні колекції. Ми завжди із глибокою вдячністю згадуємо і документуємо всіх, хто долучився до створення колекційного фонду саду.

Дендрофлора та її аналіз. Таксономічний склад дендрофлори Ботанічного саду Хмельницького національного університету сформований 437 таксонами (видами, підвидами, культиварами). Видовий склад сформований 267 видами.

За систематичною структурою таксономічний склад дендрофлори належать до 122 родів, що об'єднуються у 53 родини. За кількісними показниками переважає відділ Magnoliophyta – 107 родів, 47 родин. Pinophyta відповідно – 6 родів та 15 родів.

Із Pinophyta найбільше представлена родина Pinaceae – 26 видів (9,7 % від загальної кількості видів) та Cupressaceae – 14 видів (5,3 %). З Magnoliophyta найчисленнішими родинами є Rosaceae – 57 видів (21,4 %), Magnoliaceae – 18 видів (6,7 %), Betulaceae та Caprifoliaceae – по 11 видів (4,2 %), Salicaceae – 9 видів (3,4%); Aceraceae, Berberidaceae і Fabaceae – по 7 видів (2,6 %). Ericaceae представлена 5 видами; родини Fagaceae, Ranunculaceae, Viburnaceae, Vitaceae – по 4 види (1,5 %). Значна частина родин (31 родина) має у своєму складі 1-3 види.

У культивованій дендрофлорі саду найчисленнішими родами з Pinophyta є Pinus (12 видів) та Picea (8 видів); з Magnoliophyta – Magnolia (17 видів), Spiraea (13 видів), Береза (10 видів) та Cotoneaster (8 видів). Найбільше різноманіття культиварів мають роди Juniperus, Thuja, Berberis, Spiraea, Clematis.

За флористичним поділом суші А.Л. Тахтаджяна [4] деревні рослини Ботанічного саду Хмельницького національного університету природньо зростають у 4 царствах, 18 флористичних областях та 44 флористичних провінціях Землі (таблиця 1).

СУЧАСНИЙ СТАН ОСЕРЕДКІВ КУЛЬТИВУВАННЯ РОСЛИН. ОЗЕЛЕНЕННЯ НАСЕЛЕНИХ МІСЦЬ

У колекційному фонді дендрофлори Ботанічного саду є 33 місцевих (аборигенних) видів, тобто рослин, які зростають у природних ценозах Поділля. Їх складова становить 12 % від загальної кількості видів. Інтродуковані (чужоземні) рослини становлять 234 види, або 88 % від загальної кількості видів.

Отримані результати показали, що найбільша кількість деревних видів рослин ботанічного саду походить із Східно-Азійської області (59 видів, 22,1 %) та Циркумбореальної області (46 видів або 17,2 % від загальної кількості та флористичних областей. З Ірано-Туранської флористичної області походить 8 видів, або 3 % від загальної кількості рослин.

Таблиця 1

Географічний аналіз таксономічного складу дендрофлори ботанічного саду Хмельницького національного університету

Флористичні області (за А.Л.Тахтаджяном, 1978)	Кількість видів	% від загальної кількості видів
Східно-Азійська (Японо-Китайська) область	59	22,1
Циркумбореальна (Євро-Сибірсько-Канадська) область	46	17,2
Ірано-Туранська область	8	3
Атлантико-Північно-Американська область	7	2,6
Північно-Західно-Американська область	2	0,7
Середземноморська область	1	0,4
Індокитайська область	1	0,4
Патагонська область	1	0,4
Гібриди	17	6,4
Диз'юнктивний ареал	121	45,3
Походження невідоме	4	1,5
Разом	267	100,0

Загалом, з Північної Америки походить 50 видів, що становить 38,3 % від загальної кількості видів (Канадська провінція Циркумбореальної флористичної

СУЧАСНИЙ СТАН ОСЕРЕДКІВ КУЛЬТИВУВАННЯ РОСЛИН. ОЗЕЛЕНЕННЯ НАСЕЛЕНИХ МІСЦЬ

області, Атлантико-Північно-Американська, Північно-Західно Американська, Мадреанська флористичні області).

Серед культивованої дендрофлори є 121 вид (45,3 % від загальної кількості видів), які мають розірваний (диз'юнктивний) ареал, що говорить про велику екологічну пластичність цих видів

Флористичний аналіз таксономічного складу дерев і кущів свідчить про велике флористичне багатство культивованої дендрофлори Ботанічного саду Хмельницького національного університету та значні перспективи його збільшення за рахунок інтродукованих видів з багатьох флористичних областей Земної кулі на території саду та в озелененні подільського регіону.

Список літератури

1. Соколов М.П. Ботанические сады. Основа их устройства и планировки / М.П. Соколов. – М.-Л. : Изд-во Академии наук СССР, 1959. – 196 с.

2. Астров А.В. Ботанические сады Центральной Европы / А.В. Астров. – М. : Наука, 1976. – 120 с.

3. Ботанічний сад Хмельницького національного університету / За ред. Л.П. Казімірової. – Кам'янець-Подільський : ПП Мошинський В. С., 2009. – 68 с. – (Серія «Terra in-cognita: Хмельниччина»).

4. Тахтаджян А.Л. Флористические области Земли / А.Л. Тахтаджян. – Л. : Наука, 1978. – 247 с.

УДК 712.253(477.46)

Коджебаш А.В., аспірантка

Уманський національний університет садівництва

e-mail: anastasiia.vadumivna@gmail.com

Коджебаш А.П., провідний інженер

НДП «Софіївка» НАН України

e-mail: Andrey120391@gmail.com

СУЧАСНИЙ СТАН ПАРКУ С.ПІКІВЕЦЬ УМАНЬСЬКОГО РАЙОНУ

Озеленення населених місць набуває все більшого значення та масштабів. У житті сучасного суспільства важливу роль відіграють природно-екологічні багатства, що оточують нас. Все активніше впроваджується у життя озеленення міст, проте часто відсувається на другий план озеленення сіл. Багато сіл мають парки, хоча й малих розмірів. У наш час досить не часто можна зустріти село з гарними парковими насадженнями, в той час, як озеленення сіл має бути на високому рівні.

Одним з таких є парк в с. Піківець Уманського району Черкаської обл. У кінці 50-тих років ХХ століття було розбито парк у центрі села, а саме біля сільського клубу. Школярами та сільськими жителями були висаджені дерева та кущі. Територія була огорожена дерев'яним парканом.

ЗМІСТ

Секція 1. ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ ІНТРОДУКЦІЇ РОСЛИН НА ВОЛИНО-ПОДІЛЛІ	5
Возьняк Анджей, Сорока М. ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ ІНТРОДУКЦІЇ РОСЛИН НА ВОЛИНО-ПОДІЛЛІ	5
Григоренко А. В. СПІЛЬНІ РИСИ ПЕРШИХ ЕТАПІВ РОЗВИТКУ ДВОХ ІСТОРИЧНИХ ОСЕРЕДКІВ ІНТРОДУКЦІЇ ПРАВОБЕРЕЖНОГО ТА ЛІВОБЕРЕЖНОГО ЛІСОСТЕПУ І СУЧАСНИЙ СКЛАД ДЕНДРОФЛОРИ КРАСНОКУТСЬКОГО ПАРКУ	8
Мельник Ю. А., Гриник Г.Г., Мельник А.С. Гриник О.М. ІНТРОДУКОВАНІ ДЕРЕВНІ ВИДИ СУДИННИХ РОСЛИН ТЕРИТОРІЇ ДЕНДРОПАРКУ "ПОДІЛЛЯ" М. ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ	12
Ісаєв І. С. ОБРОБІТОК ҐРУНТУ В САДИБАХ ПОКИНУТИХ ЛЮДЬМИ СІЛ ТА ЇХ ЗАЛІСЕННЯ	15
Коцун Л.О., Кузьмішина І.І., Коцун Б.Б. ІСТОРІЯ ФОРМУВАННЯ КУЛЬТИВОВАНОЇ ДЕНДРОФЛОРИ ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ	17
Кратко О. В. ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ ІНТРОДУКЦІЇ У КРЕМЕНЕЦЬКОМУ БОТАНІЧНОМУ САДУ	19
Кучерявий В.П. ДЕНДРОЛОГІЧНІ РЕСУРСИ ЗЕЛЕНОЇ ЗОНИ М. ЛЬВОВА І ШЛЯХИ ЇХ ЗБАГАЧЕННЯ (РЕЗУЛЬТАТИ ІНТРОДУКЦІЇ ДЕРЕВНО-ЧАГАРНИКОВОЇ РОСЛИННОСТІ)	21
Лопатка Г.Ф. ШЛЯХИ ІНТЕНСИФІКАЦІЇ ДОСЛІДЖЕНЬ З ІНТРОДУКЦІЇ І АКЛІМАТИЗАЦІЇ РОСЛИН	25
Потоцька С.О. СУЧАСНИЙ СТАН ДЕНДРОФЛОРИ ТА НАПРЯМКИ ОПТИМІЗАЦІЇ ПРИБЕРЕЖНИХ НАСАДЖЕНЬ МАЛИХ РІЧОК м. ЧЕРНІГОВА (НА ПРИКЛАДІ р. СТРИЖЕНЬ)	27
Прокопчук В.М., Матусяк М.В. ОСОБЛИВОСТІ ІНТРОДУКЦІЇ ПСЕВДОТСУГИ МЕНЗІСА (PSEUDOTSUGA MENZIESII (MIRB.) FRANCO) В УМОВАХ ВІННИЧИНИ	31
Черняк В.М. НАУКОВІ ОСНОВИ ЛІСОІНТРОДУКЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ВОЛИНО-ПОДІЛЛІ В КОНТЕКСТІ СВІТОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ РОЗВИТКУ ЛІСОВОГО	33

ГОСПОДАРСТВА

Яцкевич А.Ю. ІСТОРІЯ ІНТРОДУКЦІЇ ВИДІВ РОДУ ACER L. SECTION PALMATA RAH. В УКРАЇНІ 42

Секція 2. СУЧАСНИЙ СТАН ОСЕРЕДКІВ КУЛЬТИВУВАННЯ РОСЛИН. ОЗЕЛЕНЕННЯ НАСЕЛЕНИХ МІСЦЬ 45

Барна М. М., Барна Л.С. ІНТРОДУКЦІЯ ЧЕРВОНОКНИЖНИХ РОСЛИН У ВНУТРІШНІЙ РЕКРЕАЦІЙНИЙ ДВОРИК ДЕНДРАРІО ТЕРНОПІЛЬСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА 45

Бойко Т.О., Дементьєва О.І. ПРОБЛЕМИ ПІДБОРУ АСОРТИМЕНТУ ДЛЯ СТВОРЕННЯ ЗЕЛЕНИХ НАСАДЖЕНЬ В М. ХЕРСОН 48

Бонюк З. Г., Коломієць Т. В. ІНТРОДУКЦІЯ ТА ПРАКТИЧНЕ ВИКОРИСТАННЯ ВИДІВ РОДУ SPIRAEA L. (ROSACEAE JUSS.) 50

Ванзар О.М., Романюк В.В., Козак С.Т. ЕКОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ ДЕНДРОФЛОРИ ТА ОЦІНКА СТІЙКОСТІ ЗАЛІЩИЦЬКОГО ПАРКУ 53

Гатальська Н.В. ПАРКОВЕ СЕРЕДОВИЩЕ ЯК ЧАСТИНА ОБ'ЄКТУ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ 54

Клименко А.В. МИС „ЧАЙКА”: ІСТОРИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ, СУЧАСНИЙ СТАН, ПРОПОЗИЦІЇ ВИКОРИСТАННЯ 57

Казімірова Л.П. РОЛЬ БОТАНІЧНОГО САДУ ХМЕЛЬНИЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ В ІНТРОДУКЦІЇ РОСЛИН У ЦЕНТРАЛЬНОМУ ПОДІЛЛІ 61

Коджебаш А.В., Коджебаш А.П. СУЧАСНИЙ СТАН ПАРКУ С.ПІКІВЕЦЬ УМАНСЬКОГО РАЙОНУ 65

Коломійчук В.П. ГЕОГРАФІЧНИЙ АНАЛІЗ ДЕНДРОФЛОРИ БЕРЕГОВОЇ ЗОНИ АЗОВСЬКОГО МОРЯ В МЕЖАХ УКРАЇНИ 67

Кубінська Л.А. ЛІКАРСЬКІ ВЛАСТИВОСТІ ПРЕДСТАВНИКІВ З РОДИНИ ROSACEAE У КОЛЕКЦІЙНОМУ ФОНДІ КРЕМЕНЕЦЬКОГО БОТАНІЧНОГО САДУ 70

Кучерявий В.С. ФОРМОВЕ РІЗНОМАНІТТЯ ТУЇ ЗАХІДНОЇ В ОЗЕЛЕНЕННІ М. ЛЬВОВА 73
